

महाराष्ट्र राज्य परीक्षा परिषद, पुणे

१७, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मार्ग, पुणे – ४११ ००१.

वार्षिक अंदाजपत्रक

२०२३-२०२४

श्रीम. शैलजा दराडे

आयुक्त

डॉ. महेश पालकर

अध्यक्ष

अनुक्रमणिका

अ.क्र.	तपशील	पृष्ठ क्र.
1	सन 2023-2024 मध्ये परीक्षेस प्रविष्ट होणारी संभाव्य विद्यार्थी संख्या गोषवारा	07
2	महाराष्ट्र राज्य परीक्षा परिषदेमार्फत आयोजित केल्या जाणा-या परीक्षांची माहिती	8 ते 23
3	प्रस्तावना	24
4	सन 2023-24 अर्थसंकल्पाची ठळक वैशिष्ट्ये	25 to 26
5	आर्थिक वर्ष 2020-21 ते 2023-24 जमा खर्च तपशील	31
6	परीक्षानिहाय जमा तपशील	32
7	परीक्षानिहाय खर्च तपशील	33
8	मागील सन 2020-21 व 2021-22 मधील प्रत्यक्ष जमा व खर्च सन 2022-23 मधील सुधारित जमा खर्च आणि सन 2023-24 करीता अंदाजित अर्थसंकल्पीय जमा खर्च	35 ते 47

महाराष्ट्र राज्य परीक्षा परिषदेची स्थापना

- शासकीय परीक्षा घेण्यासाठी शासकीय परीक्षा मंडळाची स्थापना सन 1968 मध्ये करण्यात आली.
- शासकीय परीक्षा मंडळाचे रूपांतर महाराष्ट्र राज्य परीक्षा परिषद या स्वायत्त संस्थेत करण्याचे विधेयक डिसेंबर 1998 च्या विधीमंडळात मंजूर झाले.
- महाराष्ट्र राज्य परीक्षा परिषद अधिनियम 1988 दिनांक 15.08.2002 पासून लागू करण्याची अधिसूचना दिनांक 12.08.2002 साली प्रसिद्ध झाली.
- शासन निर्णय दिनांक 07.12.2017 अन्वये नामनिर्देशित सदस्यांचा समावेश करण्यात आला.
- महाराष्ट्र राज्य परीक्षा परिषदेच्या समित्या - राज्य समिती, कार्यकारी समिती, परीक्षा समिती, वित्त समिती, विद्या समिती.

महाराष्ट्र राज्य परीक्षा परिषदेतील मंजूर व रिक्त पदे

अ.क्र.	पदाचे नाव	मंजूर पदे	भरलेली पदे	रिक्त पदे
1	अध्यक्ष (शिक्षण संचालक)	1	0	1
2	आयुक्त (शिक्षण सहसंचालक)	1	0	1
3	उपायुक्त (शिक्षण उपसंचालक)	2	2	0
4	सहाय्यक आयुक्त (शिक्षणाधिकारी)	4	3	1
5	प्रशासन अधिकारी	1	0	1
6	मूल्यमापन अधिकारी (उपशिक्षणाधिकारी)	6	0	6
7	कार्यक्रम संयोजन अधिकारी	1	0	1
8	सहा. वाणिज्य शाळा निरीक्षक	1	0	1
9	अधीक्षक	5	3	2
10	लेखा अधिकारी	1	1	0
11	वर्ग 3 व 4 (रोजंदारी कर्मचारी)	-	-	-
	एकूण	23	9	14

महाराष्ट्र राज्य परीक्षा परिषदेत कार्यरत अधिकारी

अ.क्र.	पदनाम	कार्यरत अधिकारी नाव
1	अध्यक्ष (शिक्षण संचालक)	डॉ. महेश पालकर (अति.कार्य.)
2	आयुक्त (शिक्षण सहसंचालक)	श्रीम. शैलजा दराडे (अति.कार्य.)
3	उपायुक्त (शिक्षण उपसंचालक)	श्रीम. शैलजा दराडे
4	उपायुक्त (शिक्षण उपसंचालक)	श्री. संजयकुमार राठोड
5	सहायक आयुक्त (शिक्षणाधिकारी)	श्रीम. एस.बी.गौड
6	सहायक आयुक्त (शिक्षणाधिकारी)	श्रीम.संगीता घोडेकर
7	सहायक आयुक्त (शिक्षणाधिकारी)	श्रीम. अश्विनी भारुड
8	अधीक्षक	श्री. एस.जी.काळे
9	अधीक्षक	श्री. एस. जी. चिमणे
10	अधीक्षक	श्रीम. एस. आर. रांगडे
11	लेखा अधिकारी	श्रीम. संगीता चवळाण

महाराष्ट्र राज्य परीक्षा परिषदेत कार्यरत अशासकीय सदस्य

महाराष्ट्र शासन शालेय शिक्षण व क्रिडा विभाग अधिसूचना क्र. संकिर्ण -2016 / प्र.क्र.116/
एस.डी.-2, दि.16.6.2020 च्या पत्रान्वये कळविलेनुसार महाराष्ट्र राज्य परीक्षा परिषदेवरील अशासकीय
सदस्यांची राजपत्र दि. 18.02.2020 रोजी प्रसिद्ध झालेल्या अधिसूचनेनुसार नियुक्ती रद्द करण्यात
आलेली आहे.

* ठळक वैशिष्ट्ये *

- * महाराष्ट्र राज्य परीक्षा परिषदेच्या वतीने वर्षभरात घेण्यात येणाऱ्या विविध परीक्षांचे आयोजन करून विविध स्तरावरील अधिकारी / कर्मचारी यांचे सहकार्याने सन 2002 पासून यशस्विरित्या परीक्षा पार पाडण्यात आल्या असून त्या परीक्षा पार पाडण्यात आल्या असून त्या परीक्षा संदर्भातील गोपनियता सातत्याने राखण्यात आली आहे.
- * महाराष्ट्र राज्य परीक्षा परिषदेमार्फत घेण्यात येणारे परीक्षा शुल्क हे यशस्विरित्या संगणकीय पद्धतीने (ऑनलाईन) स्विकारण्यात येतात
- * सन 2022-23 या आर्थिक वर्षामध्ये परीक्षा फी व अप्रत्यक्ष जमा रुपये 75.81 कोटी जमा असून परीक्षांवर होणारा खर्च व कार्यालयीन खर्च मिळून एकूण खर्च रुपये 73.67 कोटी इतका झालेला आहे.
- * महाराष्ट्र राज्य परीक्षा परिषदेस कोणत्याही प्रकारचे शासकीय अनुदान वेतन व वेतनेतर बाबींकरीता मिळत नसून परिषदेमार्फत घेतल्या जाणाऱ्या विविध परीक्षांच्या शुल्कामधून प्राप्त होणाऱ्या जमा रकमेतून परिषदेचा सर्व खर्च (कार्यालयीन खर्चासहित) भागविला जातो.
- * परीक्षा संदर्भात लागणारी साधनसामुग्री व सेवा बाबींवर होणारा खर्च हा लेखासंहितामध्ये दिलेल्या सूचनांचे तंतोतंत पालन करून शासनाने दिलेल्या वित्तीय नियमांचा अवलंब केला जातो.

सन 2023-24 मध्ये प्रविष्ट होणारी संभाव्य विद्यार्थी संख्या गोषवारा

अ.क.	परीक्षेचे नाव	संस्था / शाळा संख्या	संभाव्य विद्यार्थी संख्या
1	DTED/DELEd Exam	564	15000
2	EXTERNAL EXAM	-	100000
3	TET EXAM	-	400000
4	TAIT Exam	-	200000
5	GCC EXAM	1100	132000
6	GCC - TBC EXAM	2980	302000
7	NTS EXAM	-	100000
8	NMMS EXAM	-	200000
9	DEPARTMENTAL EXAM- (Class I&II)	-	182
10	DEPARTMENTAL EXAM (Class III)	-	200
11	RIMC EXAM	-	500
12	PUP EXAM		600000
13	PSS EXAM	50000	400000

टिप -1. वरील संभाव्य विद्यार्थी संख्या संबंधित शाखेने दिल्याप्रमाणे नमूद केली आहे.

राष्ट्रीय प्रज्ञाशोध परीक्षा (NTS)

- पात्रता :- इ. 10 वी मध्ये शिकत असलेले विद्यार्थी
- परीक्षेचे माध्यम :- मराठी, इंग्रजी, हिंदी, उर्दू, गुजराती, तेलगू व कन्नड
- परीक्षेचे शुल्क :- रु 150/-
- शाळा संलग्नता शुल्क :- रु. 200/-
- शिष्यवृत्ती एकूण संच :- राष्ट्रीयस्तर 2,000 (SC 15%, ST 7.5%, OBC 27%, EWS 10%, दिव्यांग 4%)
राज्यस्तरावरुन - 774 (SC 15%, ST 7.5%, OBC 27%, EWS 10%, दिव्यांग 4%)
(विद्यार्थी राष्ट्रीयस्तरावरील परीक्षेसाठी निवड होते.)
- शिष्यवृत्तीची रक्कम:- इ. 11वी व 12 वी - रु. 1,250/- दरमहा
सर्व शाखांच्या पदवीपर्यंत - रु. 2,000/- दरमहा
सर्व शाखांच्या पदव्युत्तर पदवी - रु 2,000/- दरमहा
पीएचडी पदवीसाठी- चार वर्षापर्यंत- विद्यापीठ आयोगाचे निकषाप्रमाणे

- विषय पेपर :- १- बौद्धिक क्षमता चाचणी (MAT) (गुण-१००, वेळ १२० मिनिटे)
पेपर :- २- शालेय विषय क्षमता चाचणी (SAT) (गुण १००, वेळ १२० मिनिटे)

सामान्य विज्ञान - भौतिकशास्त्र १३ गुण + रसायनशास्त्र १३ गुण +
जीवशास्त्र -१४ गुण = एकूण ४० गुण
सामाजिकशास्त्र - इतिहास १६ + भूगोल १६ + राज्यशास्त्र ०८= ४० गुण
गणित व भूमिती - २० गूण
- अभ्यासक्रम :- इ ९ वी व १० वी राज्य शासन / एन सी ई आर टी
- काठीण्य पातळी :- २०% प्रश्न कठीण, ६०% प्रश्न मध्यम, २०% प्रश्न सोपे
- पात्रता गुण :- प्रत्येक विषयात ४०% गुण (SC , ST व दिव्यांग विद्यार्थ्यांसाठी ३२% गुण)
- नोंदणीकृत शाळांची संख्या (२०२१-२२) :- ७,४०८
- परीक्षार्थी संख्या (२०२१-२२) ९२,०१६
- परीक्षार्थी केंद्र संख्या (२०२१-२२) ३५३
- राष्ट्रीय परीक्षेसाठी निवड होणारी विद्यार्थी संख्या :- ७७४ (२०२०-२१) :- ८२१
- राष्ट्रीय शिष्यवृत्ती प्राप्त विद्यार्थी संख्या (२०१९-२०) :- २६५ (२०२०-२१) :- २६२

टिप - सन २०२०-२१ नंतर सदरची परीक्षा NCERT नवी दिल्ली यांचेकडून पुढील आदेश होईपर्यंत स्थगित करण्यात आली आहे

राष्ट्रीय आर्थिक दुर्बल घटक विद्यार्थ्यांसाठी शिष्यवृत्ती योजना परीक्षा(NMMS)

- पात्रता :- १ इयत्ता ८ वी मध्ये शिकत असलेल्या स्थानिक स्वराज्य संस्था, शासनमान्य अनुदानित नियमित विद्यार्थी / विद्यार्थीनी पात्र आहेत. (विना अनुदानित शाळा, केंद्रीय विद्यालय, जवाहर नवोदय विद्यालय आणि खाजगी किंवा शासकीय शाळेत वस्तीगृहाचा लाभ घेवून शिकत असलेले विद्यार्थी / विद्यार्थीनी या परीक्षेसाठी अपात्र आहेत.)
2. पालकांचे (आई व वडील दोघांचे मिळून) वार्षिक उत्पन्न ३ लक्ष ५० हजार पेक्षा कमी असावे.
3. विद्यार्थी / विद्यार्थीनी इयत्ता ७ वी मध्ये ५५% पेक्षा अधिक गुण मिळवून उत्तीर्ण झालेला असावा.
(SC/ST) या विद्यार्थ्यांना इयत्ता ७ वी मध्ये ५०% पेक्षा अधिक गुणांची आवश्यकता)
- परीक्षेचे माध्यम :- मराठी, इंग्रजी, हिंदी, उर्दू, गुजराती, तेलगू व कन्नड
- परीक्षेचे शुल्क :- रु.१२०/-
- शाळा संलग्नता शुल्क :- रु २००/-
- शिष्यवृत्तीचे एकून संंच :- ११६८२
- शिष्यवृत्तीची रक्कम :- इयत्ता ९वी ते १२ वी रुपये १,०००/- (वार्षिक रु. १२,०००/-)
- विषय :- पेपर १ बोधिक क्षमता चाचणी (MAT) (गुण-९० वेळ ९० मिनिटे)
पेपर २- शालेय विषय क्षमता चाचणी (SAT) गुण-९० वेळ ९० मिनिटे)
सामान्य विज्ञान- ३५ गुण + सामाजिकशास्त्र + ३५ गुण गणित व भूमिती - २० गुण)
- अभ्यासक्रम :- इ ८ वी पर्यंतचा राज्य शासनाचा अभ्यासक्रम
- काठीण्य पातळी :- ४०% प्रश्न कठीण, ४०% प्रश्न मध्यम २०% प्रश्न सोपे
- पात्रता गुण :- दोन्ही विषयात मिळून ४०(SC., ST. व दिव्यांग विद्यार्थ्यांसाठी ३२% गुण)
- नोंदणीकृत शाळांची संख्या २०२२-२३ :- ११३५०
- परीक्षार्थी संख्या २०२२-२३ :- १९७१७०
- परीक्षार्थी केंद्र संख्या २०२२-२३ :- ५६३
- शिष्यवृत्ती निवड झालेली विद्यार्थी संख्या २०२१-२२ :- ११,६८२

विभागीय सेवा प्रवेशोत्तर परीक्षा गट क

- पात्रता :- शालेय शिक्षण उच्च शिक्षण व कला विभागातील सरळसेवेने नियुक्त होणारे गट क संवर्गातील कर्मचारी
- परीक्षेचे माध्यम :- मराठी
- परीक्षेचा कालावधी :- प्रत्येक वर्षा माहे ऑक्टोबर
- परीक्षेचे शुल्क :- रु. ५००/-
- परीक्षा :- १ लिपीक / टंकलेखन गुण-१०० वेळ ३ तास)
 - पेपर-१ कार्यालयीन व्यवस्थापन (पुस्तकांशिवाय)
 - पेपर-२ कार्यालयीन पद्धती, टिप्पणी व मसुदा लेखन (पुस्तकांशिवाय)
 - पेपर-३ सर्वसाधानण व्याप्तीचे नियम व नियमावली (पुस्तकांशिवाय)
 - पेपर-४ शिक्षण खात्याचे नियम व विनियम (पुस्तकांसह) / कला खात्योचे नियम व विनियम (पुस्तकांसह)
 - पेपर -५ शिक्षण विभागाचे व्यवस्थापन (पुस्तकांशिवाय)
 - कला विभागांचे व्यवस्थापन व यंत्रणा इ.(पुस्तकांशिवाय)

२. पर्यवेक्षक (गुण-१००, वेळ ३ तास)

- पेपर १- कार्यालयीन व्यवस्थापन, नियंत्रण व शिस्त(पुस्तकांशिवाय)
- पेपर २- सर्वसाधारण व्याप्तीचे नियम नियमावली भाग- १ (पुस्तकांसह)
- पेपर ३- सर्वसाधारण व्याप्तीचे नियम नियमावली भाग- २ (पुस्तकांसह)
- पेपर-४ शिक्षण विभागाचे नियम व विनियम (पुस्तकांसह) / कला खात्यांचे नियम व विनियम (पुस्तकांसह)

३. सहाय्यक शिक्षण उपनिरिक्षक व समकक्ष (गुण-१००, वेळ ३ तास)

- पेपर१- प्रचलित शैक्षणिक प्रश्न (पुस्तकांशिवाय)
- पेपर २- शिक्षण खात्योचे नियम (पुस्तकांशिवाय)
- पेपर ३- सेवा नियम (पुस्तकांसह)
- पेपर ४ - लेखा व आर्थिक पद्धती

- अभ्यासक्रम :- महाराष्ट्र शासनाची विहीत केलेली पुस्तके/नियमावली
- परीक्षार्थी संख्या :- ऑगस्ट २०२१ (दि. २०, २१ व २२ ऑगस्ट २०२१.)

संवर्ग	परीक्षार्थी संख्या
लिपीक	१६२
पर्यवेक्षक	१४
सह. शिक्षण उपनिरिक्षक	१७
एकूण	१९३

- परीक्षा केंद्र :- (ऑगस्ट २०२१) - पुणे, मुंबई व अमरावती

विभागीय सेवा प्रवेशोत्तर परीक्षा गट अ व ब

- पात्रता :- महाराष्ट्र शिक्षण सेवा (शिक्षण सक्षमीकरण शाखा) या सर्वंगातील प्राचार्य (गट अ), जेष्ठ अधिव्याख्याता (गट अ) व अधिव्याख्याता (गट ब)
- परीक्षेचे माध्यम :- मराठी व इंग्रजी
- परीक्षेचा कालावधी :- वर्षातून एकदा (साधारण एप्रिल महिना)
- परीक्षेचे शुल्क :- रु. ८००/-
- परीक्षा :- १ प्रतिविषय गुण-१०० वेळ ३ तास

पेपर-१ सर्वसाधारणअधिनियम व नियम (पुस्तकासंह)

पेपर-२ लेखे व वित्तीय कार्यपद्धती (पुस्तकासंह)

पेपर-३ अध्यापकिय व शालेय शिक्षणातील नवीन विचार प्रवाह

पेपर-४ शिक्षण विभागाचे अधिनियम व विनियम

- परीक्षार्थी संख्या :- ९५

तपशील	प्रविष्ट विद्यार्थी	उत्तीर्ण विद्यार्थी	शे. निकाल
शिक्षण सक्षमीकरण	८४	५५	४६.०२%
प्रशासन	११	०८	८०.०८%
एकूण संख्या	९५	६३	

- परीक्षा केंद्र :- नुतन मराठी विद्यालय प्रशाला, बाजीराव रोड, पुणे.०२

प्राथमिक शिक्षण पदविका परीक्षा (D.El.Ed)

- १) प्राथमिक शिक्षण पदविका परीक्षा अभ्यासक्रम २०१६
 - २) प्रथम व द्वितीय प्रतिवर्षी प्रत्येकी विषय ८
 - ३) परीक्षेचे माध्यम:- मराठी, उर्दु, हिंदी, गुजराती, इंग्रजी, कन्नड
 - ४) पात्रता :- १२ वी उत्तीर्ण
 - ५) अध्यापक विद्यालय संलग्नता शुल्क :- रु २०००/-
 - ६) विद्यार्थी नोंदणी शुल्क :- रु. २००/- केवळ प्रथम वर्ष विद्यार्थी)
 - ७) परीक्षेचे शुल्क :- रु. ७५/- प्रतिविषय
- अभ्यासक्रम :- राज्य शासन
 - नोंदणीकृत अध्यापक विद्या संख्या :- (जानेवारी-२०२३) ५६४
 - परीक्षार्थी संख्या :- (जानेवारी-२०२३) प्रथम वर्ष १३०५२
 - परीक्षार्थी संख्या :- (जानेवारी-२०२३) द्वितीय वर्ष १५७५२
 - परीक्षा केंद्र संख्या :- (जानेवारी २०२३) :- ०८५
- निकाल- जानेवारी २०२३

तपशील	प्रविष्ट विद्यार्थी	उत्तीर्ण विद्यार्थी	शे. निकाल
डी.एल.एड प्रथम वर्ष	१३०५२	४५८८	३५.१५%
डी.एल.एड प्रथम वर्ष	१५७५२	८७८९	५५.८०%
एकूण संख्या	२८८०४	१३३७७	

टी.टी.सी. परीक्षा

- पात्रता :- १२ वी उत्तीर्ण
- परीक्षेचे माध्यम :- इंग्रजी
- परीक्षेचे शुल्क :- प्रती विषय रूपये २००/- एकूण विषय ०८ परीक्षा फी रु १६००/-
- महाविद्यालय संलग्नता शुल्क :- रु. १०,०००/-
- विषय :- प्रथम वर्ष एकूण विषय ८ द्वितीय वर्ष एकूण विषय ८
- अभ्यासक्रम :- Inter-State Board for Anglo-Indian Education.
- नोंदणीकृत महाविद्यालय संख्या :- (एप्रिल २०१७) :- ३ (पुणे मुंबई बँगलोर)
St Mary's Junior College of Education, pune-१
- परीक्षार्थी संख्या :- (मार्च २०२२-०४)
- परीक्षा केंद्र संख्या :- ०१ (पुणे)
- मूल्यमापन केंद्र संख्या :- ०१

टिप - टी.टी.सी. परीक्षा मार्च २०२२ ला शेवट ४ विद्यार्थ्यांची परीक्षा घेतली आहे व आता विद्यार्थी नसल्यानमुळे २०२३-२४ ला टी.टी.सी. परीक्षा नाही.

शासकीय संगणक टंकलेखन प्रमाणपत्र परीक्षा (GCC-TBC)

- पात्रता :- किमान इयत्ता ८ वी उत्तीर्ण उमेदवार
- परीक्षेचे माध्यम:- मराठी ,हिंदी, इंग्रजी
- परीक्षेचे शुल्क:- रु ५००/- (प्रत्येक विषय)
- संगणक संस्था संलग्नता शुल्कः- रु १०००/-
- विषय :- मराठी / हिंदी /इंग्रजी ३० श.प्र.मि. (गुण-१००,वेळ १ तास ३० मिनिटे)
मराठी / हिंदी /इंग्रजी-४० श.प्र.मि. (गुण-१००,वेळ १ तास ३० मिनिटे)
स्पेशल स्लिं इन कॉम्प्युटर टायपिंग फॉर इन्स्ट्रूक्टर्स अॅण्ड स्टुडेंट्स.
(गुण - १००, वेळ १ तास ३० मिनिटे)
- अभ्यासक्रम : दि. ३१ ऑक्टोबर २०१३ च्या शासन निर्णयानुसार निश्चित करण्यात आला आहे.
- नोंदणीकृत संस्था : (जुलै २०२२) : २८८०
- परीक्षार्थी संख्या : (जुलै २०२२) विद्यार्थी संख्या

१	३०WPM	२,३५,६८६
२	४०WPM	
३	GCC-SSD-CTC	१,४३५
	एकूण	२,३७,१२१

- परीक्षा केंद्र संख्या:- (फेब्रु/मार्च - २०२३) -२५८
- नोंदणीकृत संगणक संस्था : (फेब्रु/मार्च - २०२३) -१,१००
- परीक्षार्थी संख्या : (फेब्रु/मार्च - २०२३) -विद्यार्थी संख्या

१	३०WPM	१,९७,८७१
२	४०WPM	
३	GCC-SSD-CTC	१,११९
	एकूण	१,९९,०७०

शासकीय वाणिज्य टंकलेखन प्रमाणपत्र परीक्षा (GCC)

- पात्रता :- किमान इयत्ता & वी उत्तीर्ण उमेदवार
- परीक्षेचे माध्यम:- मराठी हिंदी इंग्रजी
- परीक्षेचे शुल्क:- रु २००/- (प्रत्येक विषय)
- वाणिज्य संस्था संलग्नता शुल्क:- रु ५००/-
- टंकलेखन :-मराठी/हिंदी ३०/४० श.प्र.मि.
इंग्रजी-३०/४०/५०/६० श.प्र.मि. (गुण-१००,वेळ १ तास ०७ मिनिटे)
(गुण-१००,वेळ १ तास ०७ मिनिटे)
- लघुलेखन :-इंग्रजी/मराठी/हिंदी-६० श.प्र.मि.
इंग्रजी/मराठी/हिंदी-८० श.प्र.मि. (गुण-१००,वेळ १ तास १५ मिनिटे)
इंग्रजी/मराठी/हिंदी - १०० श.प्र.मि. (गुण-१००,वेळ १ तास ४० मिनिटे)
इंग्रजी - १२० श.प्र.मि. (गुण-१००,वेळ २ तास)
मराठी/हिंदी - १२० श.प्र.मि. (गुण-१००,वेळ २ तास २० मिनिटे)
इंग्रजी - १३० श.प्र.मि. (गुण-१००,वेळ २ तास ३० मिनिटे)
इंग्रजी - १४० श.प्र.मि. (गुण-१००,वेळ २ तास ४० मिनिटे)
इंग्रजी - १५० श.प्र.मि. (गुण-१००,वेळ २ तास ५५ मिनिटे)
इंग्रजी - १६० श.प्र.मि. (गुण-१००,वेळ ३ तास ०५ मिनिटे)
- नोंदणीकृत वाणिज्य संस्था:- (जुलै-२०२२) :- १०८३
- परीक्षार्थी संख्या :- (जुलै .२०२२) :- विद्यार्थी संख्या

१	टंकलेखन	५०५६०
२	लघुलेखन	१६,४६६
	एकूण	६७,०२६

- परीक्षा केंद्र संख्या:- (जुलै-२०२२) १३५
- नोंदणीकृत वाणिज्य संस्था:- (फेब्रु -२०२३) :- १००६
- परीक्षार्थी संख्या :- (फेब्रु -२०२३) :- विद्यार्थी संख्या

१	टंकलेखन	४६,३०८
२	लघुलेखन	१५,८५५
	एकूण	६२,१६३

- परीक्षा केंद्र संख्या:- (फेब्रु -२०२३) १३०

महाराष्ट्र शिक्षक पात्रता परीक्षा (MAHATET)

- पात्रता :- पेपर क्र १ (इ. १ ली ते इ. ५वी डी.टी.एड. किंवा समकक्ष परीक्षा उत्तीर्ण पेपर क्र २ (इ. ६ वी ते इ. ८वी) पदवी डी.टी.एड./बी.एड. किंवा समकक्ष परीक्षा उत्तीर्ण
- परीक्षेचे माध्यम :- मराठी, इंग्रजी, उर्दु, बंगाली, हिंदी, सिंधी, तमील, तेलगू
- परीक्षेचे शुल्क :-

प्रवर्ग	फक्त पेपर १ किंवा २	पेपर १ व २
सर्वसाधारण, इ.मा.व., विमाप्र. व.वि.जा.भ.ज.	रु. ५००/-	रु. ८००/-
अनु. जाती, अनु. जमाती व दिव्यांग (Differently abled Person)	रु. ४००/-	रु. ४००/-

विषय :- पेपर क्र १ (इ. १ ली ते इ. ५वी) - (गुण . १५०, वेळ २ तास ३० मिनिटे)

पेपर क्र २ (इ. ६ वी ते इ. ८वी) - (गुण . १५०, वेळ २ तास ३० मिनिटे)

- अभ्यासक्रम :- पेपर १ साठी इ. १ ली ते इ. ५वी च्या अभ्यासक्रमावर आधारीत,
माध्यमिक शालांत परीक्षेच्या काठिण्य पातळीचे प्रश्न असतील
पेपर २ साठी इ.६ वी ते इ.८ वी च्या अभ्यासक्रमावर आधारीत,
उच्च माध्यमिक शालांत परीक्षेच्या काठिण्य पातळीचे प्रश्न असतील
- काठीण्य पातळी :- ३०% प्रश्न कठीण, ४०% प्रश्न मध्यम, ३०% प्रश्न सोपे
- परीक्षार्थी संख्या :- (सन २०२१) - पेपर क्र. १ - २,५४,४२८ पेपर क्र. २- २,१४,२५०
- परीक्षा केंद्र संख्या :- (सन २०२१) पेपर क्र.१ - ८८३ पेपर क्र.२ - ६६०

निकाल . (सन २०२१) :-

तपशील	प्रविष्ट विद्यार्थी	उत्तीर्ण विद्यार्थी	शे. निकाल
पेपर १	२,५४,४२८	९६७४	३.८० %
पेपर २	२,१४,२५०	७६४८	३.५७ %

शिक्षक अभियोग्यता व बुधीमत्ता चाचणी परीक्षा (TAIT)

परीक्षेचे माध्यम मराठी - इंग्रजी व इंग्रजी - उर्दू असे निश्चित करण्यात आलेहोते. उमेदवारांस त्यांने निवड केलेल्या माध्यमानुसार द्वैभाषिक प्रश्नपत्रिका पुरविण्यात आली होती. सदर परीक्षा एकूण २०० गुणांची होती. तसेच परीक्षेसाठी पुढीलप्रमाणे दोन घटकहोते.

अ.क्र.	घटक	शेकडा प्रमाण	एकूणगुण	एकूण प्रश्न
अ	अभियोग्यता	६० %	१२०	१२०
ब	बुधीमत्ता	४० %	८०	८०
एकूण		१०० %	२००	२००

अ) अभियोग्यता या घटकांतर्गतगणितीयक्षमता, वेग आणि अचूकता, भाषिक क्षमता (इंग्रजी), भाषिक क्षमता (मराठी), अवकाशीय क्षमता, कल/आवड, समायोजन/व्यक्तीमत्त्व इत्यादी उपघटक.

ब) बुधीमत्ता या घटकांतर्गत आकलन, वर्गीकरण, समसंबंध, क्रम-श्रेणी, तर्क व अनुमान कुट प्रश्न, सांकेतिक भाषा, लयबद्ध मांडणी इत्यादी उपघटक.

सदर परीक्षाही विषय ज्ञानावर होणार नाही. त्यामुळे यापरीक्षेच्या अभ्यासक्रमासाठी विशिष्टस्तर मर्यादा असणार नाही.

पात्रता

पवित्र या संगणकिय प्रणालीद्वारे राज्यातील सर्व व्यवस्थापनाच्या शाळांमधील शिक्षक पदासाठी प्राथमिक/उच्च प्राथमिक/माध्यमिक व उच्च माध्यमिक विद्यालय/कनिष्ठ महाविद्यालयातील शिक्षकांची शैक्षणिक व व्यावसायिक अर्हता शालेय शिक्षण क्रिडा विभागाचे शासन निर्णय क्र. संकिर्ण २०१८/प्र.क्र. ३९७/टी.एन.टी -१, दि. ०७/०२/२०१९ चे शासन निर्णय, दि. २५/०२/२०१९ चे शुद्धीपत्रक व शासनाने वेळोवेळी काढलेले शासन आदेश अन्वये निश्चित करण्यात आलेली आहे.

शिक्षक अभियोग्यता व बुधीमत्ता चाचणी - २०२२

१. शिक्षक अभियोग्यता व बुधीमत्ता चाचणी परीक्षा जाहिरात प्रसिद्ध:- दि. ३१/०१/२०२३
२. ऑनलाईन अर्ज सादर करावयाचा कालावधी:- दि. ३१/०१/२०२३ ते दि. १२/०२/२०२३.
३. ऑनलाईन पद्धतीने विहिती शुल्क भरणेकरीता अंतिम दिनांक:- दि. १२/०२/२०२३
४. प्रवेशपत्र ऑनलाईन पद्धतीने प्राप्त करून घेण्याचा कालावधी:- दिनांक १९/०२/२०२३ पासून पुढे.
५. ऑनलाईन परीक्षा दिनांक : दिनांक २२/०२/२०२३ ते दिनांक ०३/०३/२०२३.
६. आवेदन प्राप्त परीक्षार्थी संख्या :- २,३९,७२६
७. दुबार अर्ज केलेल्या परीक्षार्थीची संख्या :- ११, ६४२
८. प्रवेशपत्र वितरीत परीक्षार्थी संख्या :- २,२८,०८४
९. परीक्षेस उपस्थित परीक्षार्थी संख्या :- २,१६,४४४

राष्ट्रीय इंडियन मिलिटरी कॉलेज, डेहराडून प्रवेश परीक्षा (RIMC)

- **परीक्षेस प्रविष्ट विद्यार्थी पात्रता :-** प्रवेश घेतेवेळी विद्यार्थी वयवर्षे ११ 1/2 ते १३ वर्षे या दरम्यान असावे. विद्यार्थी कोणत्याही मान्यताप्राप्त शाळेत इ. ७ वी मध्ये शिकत असावा किंवा इ. ७ वी उत्तीर्ण असावा.
- **परीक्षा कालावधी :-** सदर परीक्षा वर्षातून दोन वेळेस (जून व डिसेंबर) घेतली जाते.
- **परीक्षेचे माध्यम :-** हिंदी आणि इंग्रजी
- **विषय :-**
 - 1) इंग्रजी - १२५ गुण
 - 2) गणित - २०० गुण
 - 3) सामान्यज्ञान - ७५ गुण
- **मौखिक परीक्षा :-**
 - 1) जूनच्या परीक्षेमधून निवड झालेल्या विद्यार्थ्यांची मौखिक परीक्षा साधारणतः ऑक्टोबरच्या पहिल्या आठवड्यात होते.
 - 2) डिसेंबरच्या परीक्षेमधून निवड झालेल्या विद्यार्थ्यांची मौखिक परीक्षा साधारणतः एप्रिलच्या पहिल्या आठवड्यात होते.
 - 3) मौखिक परीक्षा ५० गुणांची असते.
- **परीक्षा फी चे दर :-** आवेदनपत्र प्राप्त करून घेण्यासाठी अनुसूचित / जमातीसाठी रु. ५५५/- आणि सर्वसाधारण संवर्गातील विद्यार्थ्यांसाठी रु ६००/- चा फक्त स्टेट बँक ऑफ इंडिया या बँकेचाच धनाकर्ष आर. आय. एम. सी., डेहराडून, Payable at डेहराडून (तेलभवन बँक Code No. ०१५७६) यांचे नावे काढून आवेदनपत्र, माहितीपत्र व ५ वर्षाच्या प्रश्नपत्रिका संच राष्ट्रीय इंडियन मिलिटरी कॉलेज, डेहराडून उत्तरांचल - २४८००३ यांचेकडून प्राप्त करून घेता येते. ऑनलाईन पध्दतीन आवेदनपत्र मागविण्याकरीता www.rimc.gov.in या संकेतस्थळावर जाऊन पैसे न भरून आवेदनपत्राची मागणी करू शकता.
- **परीक्षार्थी संख्या :-** जून २०२२ प्रविष्ट विद्यार्थी संख्या - ५१४ (परीक्षा दि. ०४.०६.२०२२)
- **डिसें २०२२ प्रविष्ट विद्यार्थी संख्या - ४९१ (परीक्षा दि. ०३.१२.२०२२)**
- **परीक्षा केंद्र :-** पुणे.
- **शिष्यवृत्ती :-** महाराष्ट्र राज्यातून प्रत्येक सत्राला पात्र झालेल्या जास्तीत जास्त २ विद्यार्थ्यांना (वर्षाला ४ विद्यार्थीना) राज्य शासनामार्फत सध्या दरवर्षी ४०,०००/- रु. (इ. ८ वी ते इ. १२ वी पर्यंत) शिष्यवृत्ती दिली जाते.

पूर्व उच्च प्राथमिक शिष्यवृत्ती परीक्षा (इ. ५ वी) व पूर्व माध्यमिक शिष्यवृत्ती परीक्षा (इ. ८ वी)

- महाराष्ट्र राज्य शासनाकडून शिष्यवृत्ती परीक्षा योजनेची सुरुवात शैक्षणिक वर्ष सन 1954-55 पासून
- शासन निर्णय दि. 29 जून, 2015 नुसार पूर्व माध्यमिक शाळा शिष्यवृत्ती परीक्षेचास्तर इयता 4 वी ऐवजी इयता 5 वी व माध्यमिक शाळा शिष्यवृत्ती परीक्षा इयता 7 वी ऐवजी इयता 8 वी असा करण्यात आला.
- शासन निर्णय दि. 15 फेब्रुवारी, 2016 नुसार सदर परीक्षेचे नामाभिधान अनुक्रमे पूर्व उच्च प्राथमिक शिष्यवृत्ती परीक्षा (इ. 5 वी) व पूर्व माध्यमिक शिष्यवृत्ती परीक्षा (इ. 8 वी) असेकरण्यात आले आहे.

शिष्यवृत्ती परीक्षेची संक्षिप्त माहितीखालील प्रमाणे :-

अ. क्र.	माहिती प्रकार	पूर्व उच्च प्राथमिक शिष्यवृत्ती परीक्षा (इयता 5 वी)	पूर्व माध्यमिक शिष्यवृत्ती परीक्षा (इयता 8 वी)												
1	परीक्षेचे नाव	<ol style="list-style-type: none"> पूर्व उच्च प्राथमिक शिष्यवृत्ती परीक्षा (इयता 5 वी) शासकीय विद्यानिकेतन प्रवेश परीक्षा आदिवासी विद्यानिकेतन प्रवेश परीक्षा विमुक्त जाती, भटक्या जमाती विद्यानिकेतन प्रवेश परीक्षा 	<ol style="list-style-type: none"> पूर्व माध्यमिक शिष्यवृत्ती परीक्षा (इयता 8 वी) 												
2	परीक्षेस पात्र होण्यासाठीचे निकष	<ol style="list-style-type: none"> विद्यार्थी हा महाराष्ट्राचा रहिवासी असावा म्हणजेच पालकांचे महाराष्ट्रात किमान 15 वर्षे वास्तव्य असावे. विद्यार्थी शासनमान्य शासकीय / अनुदानित / विनाअनुदानित / कायम विनाअनुदानित / स्वयंअर्थसहाय्यित शाळेत इ. 5 वी मध्ये शिकत असावा. ही परीक्षा ऐच्छिक स्वरूपाची आहे. 	<ol style="list-style-type: none"> विद्यार्थी हा महाराष्ट्राचा रहिवासी असावा म्हणजेच पालकांचे महाराष्ट्रात किमान 15 वर्षे वास्तव्य असावे. विद्यार्थी शासनमान्य शासकीय / अनुदानित / विनाअनुदानित / कायम विनाअनुदानित / स्वयंअर्थसहाय्यित शाळेत इ. 8 वी मध्ये शिकत असावा. ही परीक्षा ऐच्छिक स्वरूपाची आहे 												
3	वयोमर्यादा	या परीक्षेस प्रविष्ट होणाऱ्या विद्यार्थ्यांचे वय दि. 01 जून रोजी खाली दर्शवलेल्या तक्त्यातील वयापेक्षा जास्त नसावे.	या परीक्षेस प्रविष्ट होणाऱ्या विद्यार्थ्यांचे वय दि. 01 जून रोजी खाली दर्शवलेल्या तक्त्यातील वयापेक्षा जास्त नसावे.												
		<table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th colspan="2">प्रवर्ग</th> </tr> <tr> <th>सर्व प्रवर्ग</th> <th>दिव्यांग</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>11 वर्षे</td> <td>15 वर्षे</td> </tr> </tbody> </table>	प्रवर्ग		सर्व प्रवर्ग	दिव्यांग	11 वर्षे	15 वर्षे	<table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th colspan="2">प्रवर्ग</th> </tr> <tr> <th>सर्व प्रवर्ग</th> <th>दिव्यांग</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>14 वर्षे</td> <td>18 वर्षे</td> </tr> </tbody> </table>	प्रवर्ग		सर्व प्रवर्ग	दिव्यांग	14 वर्षे	18 वर्षे
प्रवर्ग															
सर्व प्रवर्ग	दिव्यांग														
11 वर्षे	15 वर्षे														
प्रवर्ग															
सर्व प्रवर्ग	दिव्यांग														
14 वर्षे	18 वर्षे														
4	परीक्षेचा अभ्यासक्रम	महाराष्ट्र राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, पुणे यांनी तयार केलेला इ. 1 लोते इ. 5 वीचा अभ्यासक्रम.													

5	परीक्षेचे स्वरूप	पेपर	विषय	प्रश्न संख्या	गुण	परीक्षेची वेळ	परीक्षा कालावधी
		1	प्रथम भाषा	25	50	11.00 ते 12.30	1 तास 30 मिनीटे
			गणित	50	100		
			एकूण	75	150		
		2	तृतीय भाषा	25	50	01.30 ते03.00	1 तास 30 मिनीटे
			बुद्धिमत्ता चाचणी	50	100		
			एकूण	75	150		
6	प्रश्नांचीकाठिण्य पातळी	1. सोप्या स्वरूपाचे प्रश्न 30 % 2. मध्यम स्वरूपाचे प्रश्न 40 % 3. कठीण स्वरूपाचे प्रश्न 30 %					
7	प्रश्नांचे स्वरूप	1. पूर्व माध्यमिक शिष्यवृत्ती परीक्षेच्या दोन्ही प्रश्नपत्रिकेतील सर्व प्रश्न वस्तुनिष्ठ व बहुपर्यायी स्वरूपाचे आहेत.	1. पूर्व माध्यमिक शिष्यवृत्ती परीक्षेच्या दोन्ही प्रश्नपत्रिकेतील सर्व प्रश्न वस्तुनिष्ठ व बहुपर्यायी स्वरूपाचे आहेत. 2. प्रत्येक पेपरमध्येकमाल 20% प्रश्नांच्या बाबतीत उत्तरांच्या 4 पर्यायांपैकी दोन पर्याय अचूक आहेत. ते दोन्ही पर्याय नोंदविणे बंधनकारक आहेत.				
8	प्रश्नसंच पद्धती	प्रत्येक पेपरसाठी बहुसंच (A,B,C,D) प्रश्नसंच देण्यात येतात.					
9	परीक्षेचे माध्यम	ही परीक्षा मराठी, उर्दू, हिंदी, गुजराती, इंग्रजी, तेलुगु,सिंधी, कन्नड, सेमी मराठी, सेमी उर्दू,सेमीहिंदी, सेमीगुजराती, सेमीतेलुगु,सेमीसिंधी व सेमीकन्नड या 15 माध्यमांतून घेतली जाते.					
10	परीक्षा शुल्क	शासन निर्णय क्र.एस.पी.ई.-2011/(59/11)/सांशि-1, दि. 03/12/2012, शासन निर्णय क्र. एफईडी-4014/643/प्र.क्र.4/एसडी-5, दि. 15/11/2016, दि. 11/11/2021 व कार्यकारी समिती सभा क्र. 29, दि. 12/04/2018, ठराव क्र. 470 नुसार दर पुढीलप्रमाणे आहेत.					

मार्गदर्शक	परीक्षा शुल्क	अ. क्र.	शुल्काचा प्रकार	बिगरमागास	मागास/दिव्यांग
10		1.	प्रवेश शुल्क	रु. 50/-	रु. 50/-
		2.	परीक्षा शुल्क	रु. 150/-	रु. 75/-
		3.	एकूण शुल्क	रु. 200/-	रु. 125/-
		4.	विलंब शुल्क	रु. 50/-	रु. 50/-
		5.	अतिविलंब शुल्क	प्रवेश शुल्क + परीक्षा शुल्क + विलंब शुल्क + अतिविलंब शुल्क प्रतिदिनी रु. 10/- याप्रमाणे.	
		6.	अति विशेष विलंब शुल्क	प्रवेश शुल्क + परीक्षा शुल्क + विलंब शुल्क + अतिविलंब शुल्क + अति विशेष विलंब शुल्क प्रतिदिनी रु. 20/- याप्रमाणे.	
		<ul style="list-style-type: none"> ● महाराष्ट्र शासनाचा अभ्यासक्रम राबविणाऱ्या (MSCERT) शाळेतील SC, ST, VJ-A, NT-B, NT-C, NT-D या मागास प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांना परीक्षा शुल्कामध्ये सवलत देण्यात आलेली असून, ही सवलत CBSE, ICSE व इतर अभ्यासक्रमांच्या शाळातील मागासवर्गाय विद्यार्थ्यांना लागू नाही. ● सर्व अभ्यासक्रमांच्या शाळेतील दिव्यांग विद्यार्थ्यांसाठीसुधा परीक्षा शुल्कामध्ये सवलत देण्यात आलेली आहे. ● उर्वरित SBC, OBC, OPEN या प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांना पूर्ण शुल्क भरावे लागेल. 			
11	शाळा संलग्नता शुल्क	परीक्षा परिषदेमार्फत घेतल्या जाणाऱ्या पूर्व उच्च प्राथमिक शिष्यवृत्ती परीक्षा व पूर्व माध्यमिक शिष्यवृत्ती परीक्षेकरीताशाळा संलग्नता शुल्क रु. २००/- आहे. NTS/NMMS परीक्षेकरीता परीक्षा परिषद शाळा संलग्नता शुल्क भरले असलेतरी शिष्यवृत्ती परीक्षेकरीता स्वतंत्रपणे शाळा संलग्नता शुल्क रु. २००/- भरणे अनिवार्य आहे.			
12	परीक्षेचा कालावधी	साधारणत: फेब्रुवारी महिन्याचा दुसऱ्याचा/तिसऱ्याचा रविवारी			
13	परीक्षा उत्तीर्णतेचे निकष	या परीक्षेमध्ये विद्यार्थ्यांस उत्तीर्ण किंवा अनुत्तीर्ण घोषितकरण्यात येत नसून शिष्यवृत्तीस पात्र किंवा अपात्र असेघोषितकरण्यात येते. शिष्यवृत्तीस पात्रतेसाठी प्रत्येक पेपरमध्ये किमान 40% गुण प्राप्त करणे आवश्यक आहे. प्रत्येक पेपरमध्ये 40% पेक्षाकमीगुण प्राप्त करणारे विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्तीस अपात्र ठरविण्यात येते.			
14	उत्तरपत्रिकागुणपडताळणीचीकार्यपद्धती	<ol style="list-style-type: none"> 1. परीक्षेचा अंतरिम निकाल जाहीर झाल्यानंतर अंतरिमगुणपत्रक परीक्षा परिषदेच्या संकेतस्थळावर संबंधित शाळा, विद्यार्थी व पालकांसाठी उपलब्ध करून देण्यात येते. 2. गुणपडताळणी करावयाची असल्यास विद्यार्थी/ पालकांनी दिलेल्या विहित मुदतीत (अंतरिम निकाल घोषितझाल्यानंतर 10 दिवसापर्यंत) रु. 50/- प्रति पेपर शुल्क भरून गुणपडताळणी अर्ज शाळेच्या लॉगीनव्हारे ऑनलाईन पद्धतीने शाळेच्या मुख्याध्यापकांमार्फत परीक्षा परिषदेच्या संकेतस्थळावर भरता येते. 			

➤ शासनमान्य मंजूर शिष्यवृत्ती संच संख्या :- शासन निर्णय दि. 22/07/2010 नुसार

अ. क्र.	संच कोड	शिष्यवृत्ती संच प्रकार	इयत्ता 5 वी		इयत्ता 8 वी	
			मंजूर संच	मंजूर रक्कम	मंजूर संच	मंजूर रक्कम
1	E	राष्ट्रीयग्रामीण	340	रु. 50/-	340	रु. 75/-
2	F	सर्वसाधारण मुले / मुली	243	रु. 25/-	145	रु. 40/-
3	G	सर्वसाधारण मुली	19	रु. 25/-	22	रु. 40/-
4	H	मागासवर्गीय मुले / मुली	93	रु. 25/-	17	रु. 40/-
5	I	मागासवर्गीय मुली	11	रु. 25/-	14	रु. 40/-
6	J	ग्रामीण सर्वसाधारण	8124	रु.100/-	6650	रु. 150/-
7	K	शहरी सर्वसाधारण	7863	रु.100/-	6430	रु. 150/-
8	A	ग्रामीण सर्वसाधारण	लागू नाही.		1389	रु. 30/-
9	B	ग्रामीण अनुसुचित जाती			434	रु. 30/-
10	C	ग्रामीण भूमिहीन शेतमजूराचा पाल्य			955	रु. 30/-
11	D	ग्रामीण आदिवासी			192	रु. 30/-
		एकूण	16693	-	16588	-

➤ मागील वर्षाची सांख्यिकीय माहिती :-

वर्ष	नोंदविलेल्या शाळा	नोंदविलेले विद्यार्थी	उत्तीर्ण विद्यार्थी	शिष्यवृत्तीधारक	शेकडा निकाल	
इयत्ता	इ. 5 वी	इ. 8 वी	इ. 5 वी	इ. 8 वी	इ. 5 वी	इ. 8 वी
2017	47,233	24,411	5,45,940	4,03,359	1,12,973	52,616
2018	44,256	23,636	4,88,881	3,70,243	1,08,560	45,103
2019	45,819	23,737	5,12,763	3,53,368	1,09,230	63,236
2020	48,400	25,335	5,74,581	3,97,523	1,36,821	57,567
2021	41,651	21,380	3,88,515	2,44,311	57,332	23,962
2022	41,693	22,505	4,18,054	3,03,817	91,474	35,034
2023	46,151	24,769	5,32,857	3,67,796	*	*

*सन 2023 चा अंतरिम निकाल जाहिर झालेला नसल्यानेउत्तीर्ण, शिष्यवृत्तीधारक विद्यार्थी संख्या व शेकडा निकाल मूदकरण्यात आलेला नाही.

महाराष्ट्र राज्य परीक्षा परिषद, पुणे - ०१

पूर्व उच्च प्राथमिक शिष्यवृत्ती परीक्षा (इ. ५ वी) व पूर्व माध्यमिक शिष्यवृत्ती परीक्षा (इ. ८ वी)

मागील पाच वर्षांची सांख्यिकीय माहिती

वर्ष	नोंदविलेल्या शाळा	नोंदविलेले विद्यार्थी	उत्तीर्ण विद्यार्थी	शेकडा निकाल	शिष्यवृत्तीधारक					
इयत्ता	इ. ५ वी	इ. ८ वी	इ. ५ वी	इ. ८ वी	इ. ५ वी	इ. ८ वी	इ. ५ वी	इ. ८ वी		
2018	44,256	23,636	4,88,881	3,70,243	1,08,560	45,103	22.97%	12.57%	16,593	13,759
2019	45,819	23,737	5,12,763	3,53,368	1,09,230	63,236	22.04%	18.49%	16,579	14,815
2020	48,400	25,335	5,74,581	3,97,523	1,36,821	57,567	24.83%	15.08%	16,684	14,744
2021	41,651	21,380	3,88,515	2,44,311	57,332	23,962	16.99%	11.39%	14,250	10,736
2022	41,693	22,505	4,18,054	3,03,817	91,474	35,034	23.90%	12.54%	16,232	12,939

प्रस्तावना

महाराष्ट्र राज्य परीक्षा परिषद, पुणे हे कार्यालय महाराष्ट्र शासनाच्या नियंत्रणाखाली कार्यरत असून १५ ऑगस्ट २००२ पासून ही ' स्वायत्त संस्था ' झालेली आहे. या कार्यालयाकडून शासनमान्य शासकीय विविध परीक्षांचे आयोजन, नियोजन व अंतिम निकाल जाहीर करणे इ. कामे केली जातात.

शासनाच्या विविध परीक्षांना प्रविष्ट होणाऱ्या परीक्षार्थी कडून वेळोवेळी प्राप्त होणाऱ्या शासनमान्य परीक्षा शुल्क, नोंदणी शुल्क, विलंब फी, दुर्घट गुणपत्रके, कार्यालयाकडील मुदतठेवीवरील व्याज, रद्दी विक्री, इ. मधून प्राप्त होणाऱ्या उत्पन्नामधून या कार्यालयाकडून घेण्यात येणाऱ्या विविध परीक्षांचे काम करताना होणारा खर्च परीक्षा परिषदेमध्ये जमा झालेल्या संचित निधी मधून केला जातो.

प्रतिवर्षी उपरोक्तप्रमाणे जमा होणारी एकूण रक्कम व वर्षभरातील विविध परीक्षा कामासाठी प्रत्यक्ष झालेला खर्च यांचे वार्षिक अंदाजपत्रक तयार केले जाते. तयार केलेल्या अर्थसंकल्पीय अंदाजपत्रकास मा. अध्यक्ष यांनी मान्यता दिल्यानंतरच ते वित्तसमितीच्या मंजूरीकरीता ठेवला जातो. प्रस्तूत विषयास वित्तसमितीने मान्यता दिल्यानंतरच ते कार्यकारी समितीच्या मंजूरीकरीता ठेवण्यात येते व तेथे मान्यता मिळाल्यानंतरच ते अंतिम मंजूरीकरीता राज्य परिषद सभेपुढे त्यास मंजूरी घेतली जाते.

या वर्षाचे सन २०२२-२३ अर्थसंकल्पीय अंदाजपत्रक तयार करण्यात आले असून त्याची ठळक वैशिष्ट्ये पुढीलप्रमाणे -

सन 2023-24 अर्थसंकल्पाची ठळक वैशिष्ट्ये

- सन २०२२-२३ अर्थसंकल्पीय अंदाजपत्रकासाठी परिषदेने रुपये ६७.६५ कोटी जमेचा अंदाज केला होता. सुधारीत अंदाजपत्रकानुसार सन २०२२-२३ मध्ये परिषदेचा रुपये ७५.८१ कोटी प्रत्यक्ष जमा दिसून येत आहे. त्यामध्ये TAIT परीक्षा फी चे रु.२०.८८ कोटी जमा झाल्याने जमेमध्ये वाढ झाली आहे. त्यामध्ये TET परीक्षा अनुसंगाने १६.०१ कोटी जमा अंदाजित केलेली होती परंतु सदर परीक्षा गतवर्षी झालेली नाही परंतु TAIT आयोजित केल्याने जमेमध्ये वाढ दिसून येते आहे. GCC-TBC परीक्षेकरीता रु.१५.५६ कोटी जमा अंदाजित केली होती त्यामध्ये वाढ होवून रु.१६.२६ कोटी जमा झालेली आहे. NTS/NMMS करीता रु.३.३८ कोटी जमा अंदाजित धरली होती त्यामध्ये वाढ होवून प्रत्यखात रु.४.३२ कोटी जमा झालेले आहेत. PUP/PSS परीक्षाकरीता रु.१३.८४ कोटी अंदाजित जमा धरली होती परंतु प्रत्यक्षात रु.१७.०९ कोटी जमा झालेली असल्याने वाढ दिसून येत आहे.
- सन २०२२-२३ अर्थसंकल्पीय अंदाजपत्रकासाठी परिषदेने रुपये ५१.७२ कोटी खर्चाचा अंदाज केला होता. सुधारीत अंदाजपत्रकानुसार सन २०२२-२३ मध्ये परिषदेचा रुपये ७३.६७ कोटी प्रत्यक्षात खर्च आहे. त्यामध्ये TET परीक्षा प्रलंबीत देयके, PUP/PSS परीक्षा देयके, तसेच GCC -TBC परीक्षांचे देयके अदा केल्याने खर्चात वाढ झाली आहे. सन २०२२-२३ मध्ये TAIT परीक्षेकरीता खर्चाचा अंदाज करण्यात आलेला नव्हता परंतु प्रत्यक्षात रु.१४.८६ कोटी खर्च झाल्याने खर्चात वाढ दिसून येत आहे. GCC - TBC परीक्षेकरीता रु.१३.६५ कोटी अंदाजित खर्च धरला होता परंतु प्रत्यक्षात रु.१७.६४ कोटी खर्च झालेल्याने वाढ दिसून येते आहे. NTS/NMMS परीक्षेकरीता रु.३.२७ कोटी चा अंदाजित खर्च धरला होता परंतु प्रत्यक्षात रु.५.६३ कोटी झाल्याने खर्चात वाढ झाली आहे. PUP/PSS परीक्षाकरीता खर्च रु.१४.६२ कोटी अंदाजित धरला होता परंतु प्रत्यक्षात रु.२४.५० कोटी खर्च झाल्याने वाढ दिसून येत आहे.
- RIMC परीक्षेचे कोणतेही परीक्षा शुल्क परिषदेस जमा होत नाही परंतु परिषद सदर परीक्षेच्या आयोजनासाठी खर्च करावा लागतो.
- सन २०२२-२३ मध्ये GCC परीक्षा करीता GCC-TBC परीक्षा, DTED परीक्षा, TAIT परीक्षा या परीक्षांचा खर्च जमेपेक्षा कमी दिसून येतो.
- तरी वरीलप्रमाणे सर्व खर्च वजा जाता काटकसरीच्या धोरणामुळे सन २०२२-२३ मध्ये एकूण जमा रु.७५.८१ कोटी पैकी रु.१२.७१ कोटी ही मुदतठेव गुंतवणुकीवरील व्याजापोटी जमा झाली असून ती वगळता परिषद स्तरावरुन परीक्षा फी व इतर जमा अशी एकत्रित रक्कम रु.६३.१० जमा झाली आहे. प्रत्यक्ष खर्च रु.७३.६७ कोटी असून सदर खर्च वजा जाता रु.२.१४ कोटी जादा जमा दिसून येत आहे.

- योग्य नियोजन व काटकसरीच्या धोरणामुळे सन २०२१-२२ मध्ये मुदतठेव गुंतवणुक रु.२८५.४४ मध्ये रक्कम रु.४.०७ कोटी ने वाढ होवून रक्कम सन २०२२-२३ मध्ये प्रत्यक्षात रक्कम रु.२८९.५१ ची मुदतठेव म्हणुन गुंतवणुक करण्यात आली आहे.
- सन २०२३-२४ च्या अर्थसंकल्पामध्ये नवीन इमारत बांधकाम व गोडवून (शिवाजीनगर, भांबर्डा येथे) यासाठी रक्कम रु.३०.६० कोटी ची तरतूद करण्यात आली आहे. सन २०२३-२४ करीता संभाव्य जमेमध्ये मुदतठेवीवरील व्याजापोटी जमा होणारी रु.१८.७२ कोटी चा समावेश करून एकूण जमा रु.१११.०५ कोटी व खर्च रक्कम रु.११०.४६ कोटी चा अंदाज केला असून रु.०.५९ कोटी शिलकेचे अंदाजपत्रक सादर करण्यात आलेले आहे.

सन २०२२-२३ पर्यंत विविध बँकेत केलेली गुंतवणुक (सदयस्थिती)

(आकडे - कोटीमध्ये)

अ.क्र.	बँकेचे नाव	मुदतठेव गुंतवलेली रकम
1	Bank of India	15.00
2	Canara Bank	41.44
3	Union Bank Of India	42.05
4	State Bank Of India	25.10
5	Bank Of Baroda	48.42
6	UCO Bank	50.00
7	Indian Bank	29.00
8	Punjab National Bank	16.00
9	Punjab And Sind Bank	22.50
	Total	289.51

- परिषदेने अवलंबलेल्या काटकसरीच्या धोरणामुळे मुदतठेवीच्या गुंतवणुकीत झालेली वाढ खालीलप्रमाणे दिसून येते

(आकडे - लाखात)

अ.क्र.	आर्थिक वर्षे	रक्कम
1	2017-18	20462.00
2	2018-19	21756.00
3	2019-20	24196.00
4	2020-21	25222.00
5	2021-22	28544.00
6	2022-23	28951.00

राखीव निधी :

- सन 2021-22 मध्ये परिषदेने गुंतवणुकीची विविध बाबींकरीता तरतूद केली आहे. सन 2021-22 अंतर्गत लेखापरिक्षण अहवालामध्ये राखीव निधी म्हणून त्याची नोंद घेतलेली आहे. त्याचा तपशील खालील प्रमाणे -

अ.क्र.	तपशील	सुरुवातीची शिल्लक (सन 2020-21 च्या अंतर्गत लेखापरीक्षण अहवालावरून)	वाढ सन 2021-22	अंतिम शिल्लक (सन 2021-22 च्या अंतर्गत लेखापरीक्षण अहवालावरून)
1	RESERVE - BUILDING FUND	70.00	-	70.00
	RESERVE - EXAM PUP/PSS	9.00	-	9.00
	RESERVE - FURNITURE	2.50	-	2.50
	RESERVE - KAMGAR KALYAN NIDHI	10.00	-	10.00
	RESERVE - LIBRARY	0.50	-	0.50
	RESERVE - OFFICE EMPLOYEE RECRUITMENT	1.50	-	1.50
	RESERVE - OFFICE SALARY & WAGES	6.00	-	6.00
	RESERVE - TRAINING & SEMINAR	10.00	-	10.00
	RESERVE - VEHICLE	0.50	-	0.50
	RESERVE - COMPUTER LAB & DATA CENTER	50.00	-	50.00
	RESERVE & SURPLUS	96.07	33.67	129.74
	Total	256.07	33.67	289.74

- परिषदेमार्फत आयोजित करण्यात येणाऱ्या परीक्षांची गोपनीयता व पारदर्शकता अवाधित राखणे, परीक्षापूर्व व परीक्षोत्तर कामे वेळेत व जलद गतीने पार पाडणेकरीता इमारत बांधण्याचे प्रस्तावित असून त्याकरीता रुपये ७० कोटीची तरतूद आहे.
- सर्व परीक्षा विभागांचे संगणक कक्ष, जनरेटर, सर्वर, फाईल ट्रॅक बनवून, पेपर लेस प्रणाली करण्याची योजिले असून अत्याधुनिक संगणक डेटा सेंटर करण्यासाठी रुपये ५० कोटीची तरतूद आहे.
- परिषदेच्या आस्थापनेवर शासनाने एकूण २३ राजपत्रित अधिकारी पदांना मंजूरी दिलेली आहे. त्यापैकी ९ राजपत्रित अधिकारी कार्यरत आहेत. अधिकाऱ्यांचे वेतन व भत्यावर प्रत्येक आर्थिक वर्षात होणाऱ्या संभाव्य खर्चाची तरतूद प्रथम शासनाकडे सादर करून त्यास मंजूरी घेतली जाते. प्राप्त अनुदानातून सदर खर्च भागविला जातो. वर्षाअखेरीस परीक्षार्थीकडून प्राप्त झालेल्या शुल्कामधून शासनाकडून प्राप्त झालेल्या अनुदानाची प्रतिपूर्ती केली जाते. सदर बाबींसाठी रक्कम रुपये ३.५० कोटीची तरतूद आहे. या व्यतिरिक्त रोजंदारी सेवा, सेवानिवृत्त अधिकरी / कर्मचारी , सुरक्षा रक्षक वेतन इ. चा समावेश आहे. अशी एकूत्रित रुपये ६ कोटीची तरतूद आहे.
- उपरोक्त राजपत्रित अधिकारी यांचे नियंत्रणाखाली या कार्यालयात अराजपत्रित वर्ग क व ड कर्म चाऱ्यांची कामे अनुभवी सेवानिवृत्त कर्मचारी तसेच रोजंदारी कर्मचारी यांचेकडून करून घेण्यात येतात. त्याकरीता रुपये ६ कोटीची तरतूद आहे.
- वरील तरतूदी मुदतठेवीच्या रकमेतून केलेल्या आहेत. त्यासाठी शासनाच्या अर्थसंकल्पातून परिषदेस कोणत्याही प्रकारचे अनुदान प्राप्त नाही.
- परीक्षा संदर्भात लागणारी साधनसामग्री व सेवा या बाबींतर होणारा खर्च हा लेखासंहितामध्ये दिलेल्या सूचनांचे तंतोतंत पालन करून शासनाने दिलेल्या वित्तीय नियमांचा अवलंब केला जातो.

आर्थिक वर्ष २०२०-२१ ते २०२३-२४ जमा व खर्च तपशील

(आकडे - लाखात)

अ.क्र.	आर्थिक वर्ष	जमा	खर्च
१	२०२०-२१	२८९६.००	१४१३.११
२	२०२१-२२	६२६७.२२	२९००.६५
३	२०२२-२३	७५८१.८५	७३६७.४१
४	२०२३-२४	१११०५.३९	११०४६.५२

Maharashtra State Council of Examination, Pune
ESTIMATED BUDGET 2023-24
All Exam Receipt Statement

(Rs. In Lakh)

Sr. No.	Details	Actual Receipt		Revised Receipt	Estimated Receipt
		Year	2020-21	2021-22	2022-23
1	DTED/D.EI.ED EXAM		7.15	231.14	233.21
2	TTC EXAM		0.02	1.37	0.02
3	EXTERNAL EXAM		5.49	0.00	0.00
4	TET EXAM		1.10	1809.74	1.03
5	TAIT EXAM		0.00	0.00	2088.09
5	GCC Exam		134.71	205.80	205.42
6	GCC TBC EXAM		618.95	1221.51	1626.93
7	NTS/NMMS EXAM		275.65	156.85	422.76
8	DEPARTMENTAL EXA		0.05	1.29	1.54
9	RIMC EXAM		0.00	0.00	0.00
10	PUP/PSS EXAM		382.08	1333.21	1709.94
11	OFFICE RECEIPT		1470.80	1306.31	1292.91
	Total		2896.00	6267.22	7581.85
					11105.39

Maharashtra State Council of Examination, Pune

ESTIMATED BUDGET 2023-24

All Exam Expenditure Statement

(Rs. In Lakh)

No	Details	Actual Expenditure		Revised Expenditure	Estimated Expenditure
		2020-21	2021-22	2022-23	2023-24
1	DTED/D.EI.ED EXAM	61.14	102.21	106.45	158.00
2	TTC EXAM	0.22	0.22	0.01	0.00
3	EXTERNAL EXAM	2.35	1.02	0.05	860.00
4	TET EXAM	175.72	421.13	378.94	921.00
5	TAIT EXAM	0.00	0.00	1486.61	1500.00
6	GCC Exam	67.59	98.31	118.77	189.50
7	GCC TBC EXAM	415.57	402.73	1764.11	1371.25
8	NTS/NMMS EXAM	173.47	217.18	563.43	586.50
9	DEPARTMENTAL EXAM	0.00	1.12	0.18	3.47
10	RIMC EXAM	0.28	0.35	0.25	0.50
11	PUP/PSS EXAM	160.37	1263.69	2450.88	1805.00
12	OFFICE EXPENSES	356.48	392.69	497.73	3651.30
	Total	1413.19	2900.65	7367.41	11046.52

Maharashtra State Council of Examination, Pune
ESTIMATED BUDGET 2023-24
All Exam Receipt Statement

(Rs. In Lakh)

Sr. No.	Details	Actual Receipt		Revised Receipt	Estimated Receipt	
		Year	2020-21	2021-22	2022-23	2023-24
1	DTED/D.EI.ED EXAM		7.15	231.14	233.21	288.28
2	TTC EXAM		0.02	1.37	0.02	0.00
3	EXTERNAL EXAM		5.49	0.00	0.00	1000.00
4	TET EXAM		1.10	1809.74	1.03	1801.00
5	TAIT EXAM		0.00	0.00	2088.09	2000.00
5	GCC Exam		134.71	205.80	205.42	141.20
6	GCC TBC EXAM		618.95	1221.51	1626.93	1556.68
7	NTS/NMMS EXAM		275.65	156.85	422.76	432.00
8	DEPARTMENTAL EXAM		0.05	1.29	1.54	2.53
9	RIMC EXAM		0.00	0.00	0.00	0.00
10	PUP/PSS EXAM		382.08	1333.21	1709.94	1960.00
11	OFFICE RECEIPT		1470.80	1306.31	1292.91	1923.70
	Total		2896.00	6267.22	7581.85	11105.39

Maharashtra State Council of Examination, Pune
ESTIMATED BUDGET 2023-24
All Exam Expenditure Statement

(Rs. In Lakh)

No	Details	Actual Expenditure		Revised Expenditure	Estimated Expenditure	
		Year	2020-21	2021-22	2023-24	
1	DTED/D.EI.ED EXAM		61.14	102.21	106.45	158.00
2	TTC EXAM		0.22	0.22	0.01	0.00
3	EXTERNAL EXAM		2.35	1.02	0.05	860.00
4	TET EXAM		175.72	421.13	378.94	921.00
5	TAIT EXAM		0.00	0.00	1486.61	1500.00
6	GCC Exam		67.59	98.31	118.77	189.50
7	GCC TBC EXAM		415.57	402.73	1764.11	1371.25
8	NTS/NMMS EXAM		173.47	217.18	563.43	586.50
9	DEPARTMENTAL EXAM		0.00	1.12	0.18	3.47
10	RIMC EXAM		0.28	0.35	0.25	0.50
11	PUP/PSS EXAM		160.37	1263.69	2450.88	1805.00
12	OFFICE EXPENSES		356.48	392.69	497.73	3651.30
	Total		1413.19	2900.65	7367.41	11046.52

Maharashtra State Council of Examination, Pune
Estimated BUDGET 2023-24

Name of Department - D.El.Ed Exam

No	Details	Actual Receipt		Revised Receipt	Estimated Receipt
		2020-21	2021-22	2022-23	2023-24
1	Sanstha Registration Fee	0.00	0.00	0.00	11.28
2	Student Registration Fee	0.00	0.00	0.00	30.00
3	Exam/Application Fee	4.97	228.02	230.27	240.00
	Late Fee				
4	Mark Verification	0.33	0.03	0.76	2.00
	Answer Sheet Copy				
	Photo Copy				
5	Certificate Verification	1.19	2.52	1.68	5.00
	Duplicate Certi./Mark	0.37			
	Correction Name/Other	0.00			
	English Transcript	0.29	0.57	0.50	0.00
SUB TOTAL		7.15	231.14	233.21	288.28

No	Details	Actual Expenditure		Revised Expenditure	Estimated Expenditure
		2020-21	2021-22	2022-23	2023-24
	Year				
	Workshop/Meeting	0.02	0.00	0.17	0.00
	Advertisement/Publicity	0.00	0.00	0.01	0.00
	Computer work/data Processing	0.00	0.14	6.02	0.00
	Conduct of Exam	42.19	67.05	11.58	80.00
	Evaluation of Exam				
	Transport/Hamali /TADA	6.10	6.80	11.62	15.00
	Confidential Press	3.78	19.66	50.40	45.00
	Printing & Stationary	9.05	8.56	26.65	15.00
	Legal Fee + Advance	0.00	0.00	0.00	3.00
	O/S	0.00	0.00	0.00	0.00
	Other Exp.	0.00	0.00	0.00	0.00
		61.14	102.21	106.45	158.00

Details	Count	Fee (Per Student)	Total
Sastha Registration	564	2000	1128000
Students Registration	15000	200	3000000
Exam Fee	20000	75 (75X4)	6000000
	30000	75 (75X8)	18000000

Maharashtra State Council of Examination, Pune
Estimated BUDGET 2023-24

Name of Department -TTC Exam

No	Details	Actual Receipt		Revised Receipt	Estimated Receipt
		2020-21	2021-22		
1	Sanstha Registration Fee	0.00	0.00	0.00	0.00
2	Student Registration Fee	0.00	0.00	0.00	0.00
3	Exam/Application Fee	0.00		0.00	0.00
	Late Fee	0.00			0.00
4	Mark Verification	0.00			0.00
	Answer Sheet Copy	0.00		0.00	0.00
	Photo Copy	0.00			0.00
5	Certificate Verification				0.00
	Duplicate Certi./Mark	0.02	1.37	0.02	0.00
	Correction Name/Other				0.00
	English Transcript	0.00	0.00	0.00	0.00
SUB TOTAL		0.02	1.37	0.02	0.00

No	Details	Actual Expenditure		Actual Expenditure	Estimated Expenditure
		2020-21	2021-22		
	Workshop/Meeting	0.00	0.00	0.00	0.00
	Advertisement/Publicity	0.00	0.00	0.00	0.00
	Computer work/data Processing	0.00	0.00	0.00	0.00
	Conduct of Exam	0.21		0.01	0.00
	Evaluation of Exam	0.00	0.22		0.00
	Transport/Hamali /TADA	0.01	0.00	0.00	0.00
	Confidential Press	0.00	0.00	0.00	0.00
	Printing & Stationary	0.00	0.00	0.00	0.00
	Legal Fee + Advance	0.00	0.00	0.00	0.00
	O/S	0.00	0.00	0.00	0.00
	Other Exp.	0.00	0.00	0.00	0.00
		0.22	0.22	0.01	0.00

Maharashtra State Council of Examination, Pune
Estimated BUDGET 2023-24

Name of Department -External Exam (SPI EXAM)

No	Details	Actual Receipt		Revised Receipt	Estimated Receipt
		2020-21	2021-22	2022-23	2023-24
1	Sanstha Registration Fee	0.00	0.00	0.00	0.00
2	Student Registration Fee	0.00	0.00	0.00	0.00
3	Exam/Application Fee	5.49	0.00	0.00	1000.00
	Late Fee	0.00	0.00		
4	Mark Verification	0.00	0.00	0.00	0.00
	Answer Sheet Copy	0.00	0.00		
	Photo Copy	0.00	0.00		
5	Certificate Verification	0.00	0.00	0.00	0.00
	Duplicate Certi./Mark	0.00	0.00		
	Correction Name/Other	0.00	0.00		
	English Transcript	0.00	0.00	0.00	0.00
	SUB TOTAL	5.49	0.00	0.00	1000.00

No	Details	Actual Expenditure		Revised Expenditure	Estimated Expenditure
Year		2020-21	2021-22	2022-23	2023-24
Workshop/Meeting		0.00	0.00	0.00	0.00
Advertisement/Publicity		0.00	0.00	0.00	0.00
Computer work/data Processing		0.00	0.00	0.00	0.00
Conduct of Exam		1.65	1.02	0.05	850.00
Evaluation of Exam					
Transport/Hamali /TADA		0.70	0.00	0.00	0.00
Confidential Press		0.00	0.00	0.00	0.00
Printing & Stationary		0.00	0.00	0.00	0.00
Legal Fee + Advance		0.00	0.00	0.00	0.00
O/S		0.00	0.00	0.00	0.00
Other Exp.		0.00	0.00	0.00	10.00
		2.35	1.02	0.05	860.00

Maharashtra State Council of Examination, Pune
Estimated BUDGET 2023-24

Name of Department - TET Exam

No	Details	Actual Receipt		Revised Receipt	Estimated Receipt
		2020-21	2021-22	2022-23	2023-24
1	Sanstha Registration Fee	0.00	0.00	0.00	0.00
2	Student Registration Fee	0.00	0.00	0.00	0.00
3	Exam/Application Fee	0.95	1809.32	0.00	1800.00
	Late Fee				
4	Mark Verification	0.00	0.00	0.00	0.00
	Answer Sheet Copy	0.00			
	Photo Copy	0.00			
5	Certificate Verification	0.15	0.42	1.02	1.00
	Duplicate Certi./Mark				
	Correction Name/Other				
6	Penalty	0.00	0.00	0.00	0.00
SUB TOTAL		1.10	1809.74	1.03	1801.00

No	Details	Actual Expenditure		Revised Expenditure	Estimated Expenditure
		2020-21	2021-22	2022-23	2023-24
	Year				
	Workshop/Meeting	0.00	0.00	0.00	10.00
	Advertisement/Publicity	0.00	3.71	0.00	4.00
	Computer work/data Processing	0.00	261.92	368.49	732.00
	Conduct of Exam	0.00	155.08	0.00	
	Evaluation of Exam				
	Transport/Hamali /TADA	0.35	0.00	0.00	0.00
	Confidential Press	175.37	0.00	0.00	0.00
	Printing & Stationary	0.00	0.42	0.00	0.00
	Legal Fee + Advance	0.00	0.00	10.45	175.00
	O/S	0.00	0.00	0.00	0.00
	Other Exp.	0.00	0.00	0.00	0.00
		175.72	421.13	378.94	921.00

Student Count - 400000		

Maharashtra State Council of Examination, Pune
Estimated BUDGET 2023-24

Name of Department - TAIT Exam

No	Year	Actual Receipt		Revised Receipt	Estimated Receipt
		2020-21	2021-22	2022-23	2023-24
1	Sanstha Registration Fee	0.00	0.00	0.00	0.00
2	Student Registration Fee	0.00	0.00	0.00	0.00
3	Exam/Application Fee	0.00		2088.09	2000.00
	Late Fee	0.00			0.00
	Mark Verification	0.00			0.00
4	Answer Sheet Copy	0.00		0.00	0.00
	Photo Copy	0.00			0.00
	Certificate Verification	0.00			0.00
5	Duplicate Certi./Mark	0.00		0.00	0.00
	Correction Name/Other	0.00			0.00
6	Penalty	0.00	0.00	0.00	0.00
SUB TOTAL		0.00	0.00	2088.09	2000.00

No	Details	Actual Expenditure		Revised Expenditure	Estimated Expenditure
		2020-21	2021-22	2022-23	2023-24
	Year				
	Workshop/Meeting	0.00	0.00	0.00	0.00
	Advertisement/Publicity	0.00	0.00	0.00	0.00
	Computer work/data Processing	0.00	0.00	0.00	0.00
	Conduct of Exam	0.00	0.00	1486.61	1500.00
	Evaluation of Exam	0.00	0.00		
	Transport/Hamali /TADA	0.00	0.00	0.00	0.00
	Confidential Press	0.00	0.00	0.00	0.00
	Printing & Stationary	0.00	0.00	0.00	0.00
	Other Exp.	0.00	0.00	0.00	0.00
		0.00	0.00	0.00	0.00
		0.00	0.00	0.00	0.00
		0.00	0.00	0.00	0.00
		0.00	0.00	1486.61	1500.00

Student Count - 200000

Maharashtra State Council of Examination, Pune

Estimated BUDGET 2023-24

(In Lakh)

Name of Department - GCC Exam

No	Details	Actual Receipt		Revised Receipt	Estimated Receipt
		2020-21	2021-22		
1	Sanstha Registration Fee	0.00	0.12	0.32	6.00
2	Student Registration Fee	0.00	0.00	0.00	0.00
3	Exam/Application Fee	133.80	204.96	204.55	132.00
	Late Fee	0.00			
4	Mark Verification	0.00	0.00	0.00	0.60
	Answer Sheet Copy				
	Photo Copy				
5	Certificate Verification	0.87	0.72	0.55	2.60
	Duplicate Certi./Mark				
	Correction Name/Other				
	other Receipt- Hall ticket Corr	0.04	0.00	0.00	0.00
	SUB TOTAL	134.71	205.80	205.42	141.20

Details	Count	Fee (Per Student)	Total
Sastha Registration		1100	550000
Exam Fee(GCC)		100000	20000000
Exam Fee(Shorthand)		32000	6400000

No	Details	Actual Expenditure		Revised Expenditure	Estimated Expenditure
		2020-21	2021-22	2022-23	2023-24
	Year				
	Workshop/Meeting	3.34	0.34	0.50	4.50
	Advertisement/Publicity	0.00	0.00	0.00	0.00
	Computer work/data Processing	0.00	0.00	11.06	0.00
	Conduct of Exam	39.54	43.60	60.99	80.00
	Evaluation of Exam				
	Transport/Hamali /TADA	14.22	7.55	13.87	12.00
	Confidential Press	9.29	46.76	23.66	70.00
	Printing & Stationary	1.20	0.06	0.43	5.00
	Legal Fee + Advance	0.00	0.00	0.00	0.00
	O/S	0.00	0.00	0.00	8.00
	Other Exp.	0.00	0.00	0.00	10.00
		67.59	98.31	118.77	189.50

Maharashtra State Council of Examination, Pune

Estimated BUDGET 2023-24

(In Lakh)

Name of Department - GCC-TBC Exam

No	Details	Actual Receipt		Revised Receipt	Estimated Receipt
		2020-21	2021-22		
1	Sanstha Registration Fee	0.64	0.49	0.12	28.00
2	Student Registration Fee	0.00	0.00	0.00	0.00
3	Exam/Application Fee	618.26	1221.01	1625.41	1525.28
	Late Fee	0.00			
4	Mark Verification	0.05			
	Answer Sheet Copy	0.00	0.00	0.03	1.25
	Photo Copy	0.00			
5	Certificate Verification	0.00			
	Duplicate Certi./Mark	0.00	0.01	1.37	2.15
	Correction Name/Other	0.00			
	Penalty	0.00	0.00	0.00	0.00
SUB TOTAL		618.95	1221.51	1626.93	1556.68

No	Details	Actual Expenditure		Revised Expenditure	Estimated Expenditure
		2020-21	2021-22	2022-23	2023-24
	Year				
	Workshop/Meeting	0.84	0.27	1.21	2.00
	Advertisement/Publicity	0.00	0.00	0.00	0.00
	Computer work/data Processing	0.00	63.01	706.77	1350.00
	Conduct of Exam	0.17	0.00	5.17	2.00
	Evaluation of Exam				
	Transport/Hamali /TADA	0.22	0.28	0.18	0.00
	Confidential Press	414.34	339.17	1047.96	0.00
	Printing & Stationary	0.00	0.00	0.00	0.00
	Legal Fee	0.00	0.00	0.00	0.25
	Other Exp. / Double Fee	0.00	0.00	2.82	2.00
	Paper setting			0.00	15.00
				415.57	402.73
				1764.11	1371.25

Details	Count	Fee (Per Student)	Total
Sastha Registration		2980	2980000
Exam Fee(GCC-TB)		300000	150000000
Exam Fee(Special Skill)		2000	1000000

Maharashtra State Council of Examination, Pune
Estimated BUDGET 2023-24

Name of Department -NTS/NMMS Exam

No	Details	Actual Receipt		Revised Receipt	Estimated Receipt
		2020-21	2021-22	2022-23	2023-24
1	Sanstha Registration Fee	0.00	0.00	0.00	42.00
2	Student Registration Fee	0.00	0.00	0.00	0.00
3	Exam/Application Fee Late Fee	275.65	156.85	422.76	390.00
4	Mark Verification Answer Sheet Copy Photo Copy	0.00	0.00	0.00	0.00
5	Certificate Verification Duplicate Certi./Mark Correction Name/Other English Transcript	0.00	0.00	0.00	0.00
SUB TOTAL		275.65	156.85	422.76	432.00

No	Details	Actual Expenditure		Revised Expenditure	Estimated Expenditure
		2020-21	2021-22	2022-23	2023-24
	Year				
	Workshop/Meeting	0.16	0.05	0.35	14.00
	Advertisement/Publicity	0.00	0.00	0.00	0.00
	Computer work/data Processing	0.00	138.71	379.01	20.00
	Conduct of Exam	35.54	0.34	184.07	70.00
	Evaluation of Exam				
	Transport/Hamali /TADA	0.00	0.00	0.00	16.00
	Confidential Press	137.77	78.08	0.00	459.00
	Printing & Stationary	0.00	0.00	0.00	1.00
	Legal Fee + Advance	0.00	0.00	0.00	0.50
	O/S	0.00	0.00	0.00	0.00
	Other Exp.	0.00	0.00	0.00	6.00
		173.47	217.18	563.43	586.50

Details	Count	Fee (Per Student)
Sastha Registration	200	
Student Registration	150	NTS
Student Registration	120	NMMS

Student Count	
NTS	100000
NMMS	200000

Maharashtra State Council of Examination, Pune
Estimated BUDGET 2023-24

Name of Department -Departmental Exam

No	Details	Actual Receipt		Revised Receipt	Estimated Receipt
		2020-21	2021-22	2022-23	2023-24
1	Sanstha Registration Fee	0.00	0.00	0.00	0.00
2	Student Registration Fee	0.05	0.00	0.00	0.00
3	Exam/Application Fee	0.00	1.29	1.53	2.46
	Late Fee	0.00			0.00
4	Mark Verification	0.00	0.00	0.00	0.07
	Answer Sheet Copy	0.00			0.00
	Photo Copy	0.00			0.00
5	Certificate Verification	0.00	0.00	0.01	0.00
	Duplicate Certi./Mark	0.00			0.00
	Correction Name/Other	0.00			0.00
	English Transcript	0.00	0.00	0.00	0.00
SUB TOTAL		0.05	1.29	1.54	2.53

No	Details	Actual Expenditure		Revised Expenditure	Estimated Expenditure
		2020-21	2021-22	2022-23	2023-24
	Year				
	Workshop/Meeting	0.00	0.12	0.00	0.40
	Advertisement/Publicity	0.00	0.00	0.00	0.00
	Computer work/data Processing	0.00	0.00	0.00	0.00
	Conduct of Exam	0.00		0.18	0.18
	Evaluation of Exam	0.00	0.87		1.09
	Transport/Hamali /TADA	0.00	0.13	0.00	0.55
	Confidential Press	0.00	0.00	0.00	1.00
	Printing & Stationary	0.00	0.00	0.00	0.00
	Legal Fee + Advance	0.00	0.00	0.00	0.00
	O/S	0.00	0.00	0.00	0.00
	Other Exp.	0.00	0.00	0.00	0.25
		0.00	1.12	0.18	3.47

Details	Count	Fee (Per Student)
Sastha Registration	500	
0	0	

Student Count	
Count	200
0	182

Maharashtra State Council of Examination, Pune
Estimated BUDGET 2023-24

Name of Department -RIMC Exam

No	Details	Actual Receipt		Revised Receipt	Estimated Receipt
		2020-21	2021-22	2022-23	2023-24
1	Sanstha Registration Fee	0.00	0.00	0.00	0.00
2	Student Registration Fee	0.00	0.00	0.00	0.00
3	Exam/Application Fee				0.00
	Late Fee	0.00	0.00	0.00	0.00
4	Mark Verification				0.00
	Answer Sheet Copy	0.00	0.00	0.00	0.00
	Photo Copy				0.00
5	Certificate Verification				0.00
	Duplicate Certi./Mark	0.00	0.00	0.00	0.00
	Correction Name/Other				0.00
	English Transcript	0.00	0.00	0.00	0.00
	SUB TOTAL	0.00	0.00	0.00	0.00

No	Details	Actual Expenditure		Revised Expenditure	Estimated Expenditure
	Year	2020-21	2021-22	2022-23	2023-24
	Workshop/Meeting	0.00	0.00	0.01	0.00
	Advertisement/Publicity	0.00	0.00	0.00	0.00
	Computer work/data Processing	0.00	0.00	0.00	0.00
	Conduct of Exam	0.12		0.24	
	Evaluation of Exam		0.20		0.50
	Transport/Hamali /TADA	0.16	0.00	0.00	0.00
	Confidential Press	0.00	0.00	0.00	0.00
	Printing & Stationary	0.00	0.15	0.00	0.00
	Legal Fee + Advance	0.00	0.00	0.00	0.00
	O/S	0.00	0.00	0.00	0.00
	Other Exp.	0.00	0.00	0.00	0.00
		0.28	0.35	0.25	0.50

Student Count	
RIMC	500
0	0

Maharashtra State Council of Examination, Pune
Estimated BUDGET 2023-24

Name of Department - PUP-PSS Exam

No	Year	Details		Actual Receipt	Revised Receipt	Estimated Receipt
		2020-21	2021-22	2022-23	2023-24	
1	Sanstha Registration Fee	0.00	0.00	0.00	100.00	
2	Student Registration Fee	0.00	0.00	0.00	0.00	
3	Exam/Application Fee	381.55	1325.23	1700.99	1850.00	
	Late Fee					
4	Mark Verification			0.00	0.00	0.50
	Answer Sheet Copy					
5	Photo Copy			0.00	0.09	0.10
	Certificate Verification					
	Duplicate Certi./Mark	0.53		0.00	0.09	0.10
	Correction Name/Other					
Books				7.98	8.86	10.00
SUB TOTAL		382.08	1333.21	1709.94	1960.60	

No	Year	Details	Actual Expenditure		Revised Expenditure	Estimated Expenditure
			2020-21	2021-22	2022-23	2023-24
		Workshop/Meeting	0.31	0.20	0.52	5.00
		Advertisement/Publicity	0	0.00	0.00	0.00
		Computer work/data Processing	0	365.81	1725.09	1800.00
		Conduct of Exam	0.06	81.36	725.27	0.00
		Evaluation of Exam				
		Transport/Hamali /TADA	0.11	0.00	0.00	0.00
		Confidential Press	159.89	816.32	0.00	0.00
		Printing & Stationary	0.00	0.00	0.00	0.00
		Legal Fee + Advance	0.00	0.00	0.00	0.00
		O/S	0.00	0.00	0.00	0.00
		Other Exp.	0.00	0.00	0.00	0.00
			160.37	1263.69	2450.88	1805.00

Details	Count	per fee
Sastha Registration	200 X	50000 = 1,00,00,000/-
Student	600000	5 th PUP
Count	400000	8 th PSS

Maharashtra State Council of Examination, Pune
Estimated BUDGET 2023-24

Name of Department - OFFICE

No	Details	Actual Receipt		Revised Receipt	Estimated Receipt
		2020-21	2021-22	2022-23	2023-24
1	Interest on FD	1418.80	1267.14	1271.23	1892.41
2	Bank interest Acc	0.00	0.00	0.00	0.00
3	Tender form fee	4.94	1.55	0.15	1.00
4	Information Act	0.05	0.01	0.03	0.04
5	Scrap sale / Vehicle	3.62	1.56	0.00	5.00
6	Excess Provision W/off	0.00	0.27	0.00	0.00
7	Other Receipt	0.01	0.02	0.00	0.00
8	Royalty	25.96	0.00	16.75	20.00
9	Office Rent	0.75	0.00	4.35	3.25
10	Box Rent	4.03	0.00	0.00	2.00
11	Penalty	12.64	35.76	0.40	0.00
SUB TOTAL		1470.80	1306.31	1292.91	1923.70

No	Details	Actual Expenditure		Revised Expenditure	Estimated Expenditure
		2020-21	2021-22	2022-23	2023-24
1	Advertisement	1.44	1.24	0.24	5.00
2	Audit	2.12	1.05	4.25	3.11
3	Bank charges	0.04	0.05	0.12	0.12
4	Bonus	13.70	13.16	2.17	15.75
5	Confidential Exp.	0.00	0.00	0.00	0.00
6	Committee Meeting	0.09	0.07	0.07	0.50
7	Electricity Charges	1.36	2.24	1.33	5.00
8	Electricity Work	0.03	0.01	0.00	0.50
9	EPABX Expenses	0.00	0.00	0.00	0.25
10	Insurance of Vehicle	0.30	0.00	0.10	0.00
11	Telephone/Mobile/Internet Exp	4.30	3.70	2.93	0.40
12	Legal Fee (Charges)	2.25	9.08	1.05	4.00
13	Medical Reimbursement	7.57	4.10	3.01	4.10
14	Miscellaneous Expenses	0.04	0.01	0.00	25.00
15	Newspaper	0.12	0.14	0.11	0.10
16	Office exp	1.27	1.71	89.66	30.00
17	PMC(water charges/ Purchse	0.47	1.00	2.24	0.60
18	Postage	1.18	0.15	1.10	7.50
19	Printing & Stationary	3.41	1.65	4.27	15.00
20	Professional fees	0.00	0.00	0.00	0.00
21	Repair & Maintenance – Computer/Print/Laptop -AMC	1.32	0.18	1.50	1.50
22	Repair & Maintenance -Vehicle 3385/2761	0.52	0.30	0.63	1.00
23	Repair & Maintenance – AC / Building / CCTV / Xerox Machine / Equipment / Plumbing/ Depreciation	4.00	7.84	8.84	20.00
24	Salary payable	140.37	171.14	206.50	227.15

25	Salary -Addtional Charges	1.07	1.06	0.89	1.10
26	Server/Website Exp	3.84	3.99	2.25	5.00
27	Franking Machine Repair & main- AmC	0.00	0.09	0.17	0.00
28	Staff Welfare Exps	1.34	0.57	0.00	0.00
29	Vehicle Fuel- 3385/2761	1.45	2.04	2.19	4.00
30	Travelling /TADA	0.04	0.45	2.25	3.00
31	Wages	159.49	165.67	159.16	195.25
32	External Audit fee	0.55	0.00	0.70	1.37
33	O/S Salary	0.00	0.00	0.00	0.00
34	TDS Interest Payment	2.80	0.00	0.00	0.00
33	New Building Constraction	0.00	0.00	0.00	3000.00
34	New Vehicle Purchse	0.00	0.00	0.00	15.00
35	Temporary Storage (godown)	0.00	0.00	0.00	60.00
		356.48	392.69	497.73	3651.30

- टिप-** १. सन २०२०-२१ व २०२१-२२ या आर्थिक वर्षातील जमा व खर्चाची आकडेवारी लोखापरीक्षण अहवालावरुन घेतलेली आहे.
 २. सन २०२२-२३ या आर्थिक वर्षातील जमा व खर्चाची आकडेवारी लेखाकंनाच्या सुधारित आकडेवारीनुसार घेतलेली आहे.
 ३. सन २०२३-२४ या आर्थिक वर्षातील अंदाजित जमा व खर्चाची आकडेवारी शाखांप्रमुखांनी दिलेल्या माहितीवरुन घेतलेली आहे.

